



UNIUNEA EUROPEANĂ



Fondul Social European  
POSDRU 2007-2013



Instrumente Structurale  
2007-2013



MINISTERUL  
EDUCAȚIEI ȘI  
CERCETĂRII  
ȘTIINȚIFICE

OIPOSDRU



ACADEMIA ROMÂNĂ

### **Investește în oameni !**

FONDUL SOCIAL EUROPEAN

Programul Operațional Sectorial pentru Dezvoltarea Resurselor Umane 2007 – 2013

Axa prioritară nr.1 „Educația și formarea profesională în sprijinul creșterii economice și dezvoltării societății bazate pe cunoaștere”

Domeniul major de intervenție 1.5 “Programe doctorale și post-doctorale în sprijinul cercetării”

Titlul proiectului: **“Cultura română și modele culturale europene: cercetare, sincronizare, durabilitate”**

Beneficiar: **Academia Română**

Numărul de identificare al contractului: POSDRU/159/1.5/S/136077

# **Raport științific de cercetare doctorală**

**Tutore îndrumător:**

**Prof. dr. Constantin CIUTACU**

**Doctorand:**

**Silviu-Valentin CÂRSTINA**

București, 2015



UNIUNEA EUROPEANĂ



Fondul Social European  
POSDRU 2007-2013

Instrumente Structurale  
2007-2013



MINISTERUL  
EDUCAȚIEI ȘI  
CERCETĂRII  
ȘTIINȚIFICE

OIPOSDRU



ACADEMIA ROMÂNĂ

# Analiza gestiunii activelor și implicațiile lor asupra rentabilității întreprinderii

Tutore îndrumător:  
Prof. dr. Constantin CIUTACU

Doctorand:  
Silviu-Valentin CÂRSTINA

*Această lucrare a fost realizată în cadrul proiectului «Cultura română și modele culturale europene: cercetare, sincronizare, durabilitate», cofinanțat de Uniunea Europeană și Guvernul României din Fondul Social European prin Programul Operațional Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane 2007-2013, contractul de finanțare nr. POSDRU/159/1.5/S/136077*

București, 2015

## Cuprins

### Sumar

1. Introducere
2. Concepte și termeni utilizați
  - 2.1. Noțiunea de activ și modalități de abordare a conceptului de activ în cadrul întreprinderii
  - 2.2. Conceptul de rentabilitate în interiorul întreprinderii
  - 2.3. Nivelul rentabilității întreprinderii sub influența indicatorilor de gestiune ai activelor
3. Metodologia cercetării
4. Studiu privind evoluția indicatorilor de rentabilitate în cazul întreprinderilor industriale și implicațiile gestiunii activelor asupra acestora
5. Concluzii

## Rezumat

Lucrarea ce are ca titlu „Analiza gestiunii activelor și implicațiile lor asupra rentabilității întreprinderii” urmărește prin structura sa, compilarea cunoștințelor din mai multe domenii precum: analiză, contabilitate, fiscalitate, statistică. Rezultatul acestei compilații este dat de nivelul de rentabilitate al întreprinderii, indiferent de modul în care aceasta este exprimată: absolut și relativ. Elementele centrale ale lucrării sunt reprezentate de cele două concepte regăsite încă din titlul acesteia: activ și rentabilitate.

Activul unei întreprinderi se dovedește încă de la început ca fiind principalul mijloc prin care se obține rentabilitatea. Scopul oricărui activ într-o întreprindere, indiferent de forma lui, este acela de a aduce beneficii în viitor.

Beneficiile obținute în viitor depind de dimensiune de modul în care activele și celelalte resurse ale întreprinderii sunt gestionate. Cu alte cuvinte gestiunea activelor reprezintă un principal factor de influență a rentabilității.

În prima parte a lucrării sunt stabilite conceptele utilizate și regăsite în structura acesteia, concepte precum: gestiunea, activ, rentabilitate.

Activele, indiferent de forma lor, reprezintă unul dintre factorii importanți de producție ai unei întreprinderi. Modul în care acestea sunt procurate și gestionate într-o întreprindere reprezentând un interes deosebit atât pentru entitățile economice de la nivel național cât și internațional.

O definiție în ceea ce privește activul este dată de Elisabet Antoni: „activele reprezintă totalitatea bunurilor unei întreprinderi care sunt necesare desfășurării activității în mod corect”<sup>1</sup>.

O altă definiție a activelor este dată de Barret și Reardon, cunoscuți cercetători pe domeniul sociologiei dar și pe aspecte economice. Activele sunt definite de aceștia ca fiind „stocuri directe sau indirecte de factori de producție care au ca rol producerea de fluxuri de numerar sau de bunuri”<sup>2</sup>. Cei doi autori împart activele în această lucrare, imediat după definiția acestora, ca fiind active productive și active nonproductive.

Activele productive sunt defapt activele ce participă în mod direct la procesul de producție din punct de vedere al celor doi autori pe când activele nonproductive sunt acele active care nu participă la procesul de producție.

O altă definiție a activelor este dată și de autorul Marian Siminică. De data aceasta definiția dată de autor face trimitere la OMFP 3055/2009 (actual 1802/2014) și la par. 49 din Cadrul general pentru întocmirea și prezentarea situațiilor financiare - IFRS, unde activele sunt

---

<sup>1</sup>Antoni Élisabeth, Les mots clés de la finance, de la banque et des marchés, Bréal, France, 2006, pag. 42

<sup>2</sup>Barret and Reardon, The impact of an assets-building intervention on rural households in Sub-Saharan Africa, 2000, pag.10

definite ca fiind: „resursele controlate de întreprindere ca rezultat a unor evenimente trecute, de la care se așteaptă să genereze beneficii economice viitoare pentru entitate. Un activ este recunoscut în contabilitate și prezentat în bilanț atunci când este probabilă realizarea unui beneficiu economic viitor de către entitate și activul are un cost sau o valoare care poate fi evaluată în mod credibil”<sup>3</sup>.

În funcție de durata și de modul în care acestea participă în procesul de producție activele sunt împărțite în: active imobilizate și active circulante.

Autorul Lucian Bușe definește activele imobilizate ca fiind: „bunuri de orice natură, mobile sau imobile, corporale sau necorporale, achiziționate sau create de întreprindere, destinate să servească o perioadă îndelungată activitatea unității patrimoniale”<sup>4</sup>.

O altă definiție dată activelor imobilizate este cea a lui Lucian Cernusca. În urma confruntării literaturii de specialitate autorul a ajuns la trei elemente esențiale ce caracterizează activele fixe ale unei întreprinderi: „active fixe sunt activele care: generează în viitor beneficiu economic; au o perioadă de existență și utilizare în întreprindere mai mare de un an și sunt utilizate în producția de bunuri și servicii, pentru închiriat terților sau cu scopuri administrative”<sup>5</sup>.

O definiție a activelor circulante este dată, ca și în cazul activelor imobilizate, de autorul Lucian Bușe, acestea fiind: „elemente patrimoniale necesare realizării ciclului de exploatare, supuse în majoritatea cazurilor unei rotații rapide”<sup>6</sup>

O altă definiție cu privire la activele circulante este cea prezentată de Beatrice Meunier-Rocher în aceeași lucrare prezentată anterior în care sunt definite și activele imobilizate, activele circulante fiind văzute ca: „acele bunuri pe care întreprinderea le folosește pentru obținerea de bunuri sau prestarea de servicii. Diferența între activele circulante și cele imobilizate este aceea că cele circulante participă la un singur ciclu de producție și că o dată consumate esle nu se mai regăsesc sub aceeași formă în întreprindere”<sup>7</sup>.

Un alt concept definit în raportul de cercetare este rentabilitatea. Înainte de definirea rentabilității am considerat necesară abordarea eficienței ca mijloc de exprimare a rentabilității. Eficiența este definită în literatura de specialitate sub diverse moduri, având un caracter abordabil în mai multe domenii.

Gheorghe Zăman și Marinela Geamănu privesc eficiența ca pe un element specific mai multor domenii (economic, social, tehnologic, ecologic), ea fiind regăsită atât în activitățile practice ale omului cât și în preocupările teoretico-metodologice, însă în știința economică ea este definită ca fiind: „un domeniu de primă importanță privind studierea fenomenelor și proceselor

---

<sup>3</sup> Siminică Marian, Diagnosticul financiar al firmei, Editura Sitech, Craiova, 2010, pag. 35

<sup>4</sup> Bușe Lucian, Analiză economico-financiară, Ed. Economică, București, 2005, pag. 46

<sup>5</sup> Cernusca Lucian, National and international regarding the accounting policies for the fixed assets, Facultatea de Economie, Universitatea din Arad, Lucrare preluată din Analele Universității, 2012, pag. 110

<sup>6</sup> Bușe Lucian, Analiză economico-financiară, Ed. Economică, București, 2005, pag. 47

<sup>7</sup> Beatrice Meunier-Rocher, Le diagnostic financier, troisiem edition, Editions de Organisation, 2003, pag. 37

economice, din punct de vedere al raportului, corelației, comparației dintre cheltuieli, eforturi, consumuri de resurse, pe de o parte, și rezultatele, efectele, producția realizată, pe de altă parte, exprimate în unități fizice și valorice”<sup>8</sup>.

Rentabilitatea este o formă de exprimare a eficienței activității unei întreprinderi și implicit de măsurare a performanței economico-financiare a acesteia. Nu de puține ori rentabilitatea este confundată cu însăși profitabilitatea întreprinderii.

O primă definiție abordată în ceea ce privește conceptual de rentabilitate este cea a autorului Lucian Bușe, acesta menționând faptul că: „rentabilitatea este o formă sintetică de exprimare a eficienței economice, care reflectă capacitatea unei firme de a realiza profit”<sup>9</sup>.

Autorul consideră că obiectivul principal al întreprinderii este obținerea de profit, creșterea acestuia și implicit a rentabilității fiind o necesitate obiectivă, vitală pentru existența acesteia.

Vasile Robu și Nicolae Georgescu definesc rentabilitatea ca fiind: „capacitatea unei întreprinderi de a obține profit prin utilizarea factorilor de producție și a capitalurilor indiferent de proveniența acestora”.<sup>10</sup> Nivelul rentabilității depinde „atât de activitatea firmei (volumul și calitatea ofertei, nivelul costului unitar, performanțele marketingului, performanțele managementului, etc), cât și de factori exogeni, independenți de firmă (nivelul prețurilor formate de piață, volumul și dinamica cererii, preferințele sumatorilor, intensitatea concurenței, ș.a)”<sup>11</sup>.

Un alt aspect urmărit în prima parte a lucrării a constat în măsurarea nivelului rentabilității întreprinderii sub influența indicatorilor de gestiune ai activelor.

Analiza privind eficiența utilizării acestor active este realizată cu ajutorul a două tipuri de utilizări: utilizarea intensivă și utilizare extensivă. În general măsurarea eficienței utilizării intensive și extensive a capitalului fix se realizează cu ajutorul unor indicatori precum: producția exercițiului la 1000 lei capital fix; cifra afaceri la 1000 lei capital fix; valoarea adăugată la 1000 lei; profit la 1000 lei capital fix; venituri din exploatare la 1000 lei capital fix; excedent brut din exploatare la 1000 lei capital fix; etc. Eficiența utilizării capitalului fix este măsurată prin orice indicator care respectă principiul comparării efortului cu efectul generat de acesta, numai că aici efortul va fi dat tot timpul de valoarea medie a capitalului fix.

Analiza eficienței activelor circulante se realizează prin intermediul unor indicatori analitici sau sintetici precum: numărul mediu de rotații; durata medie în zile a unei rotații; cifra de

---

<sup>8</sup> Gheorghe Zaman, Marinela Geamanu, Eficiența economică, Ed. Fundației România de mâine, București, 2006, pag. 14

<sup>9</sup> Bușe Lucian, Analiză economico-financiară, Ed. Economică, București, 2005, pag. 244

<sup>10</sup> V. Robu, N. Georgescu, Analiză economico-financiară, Ed. Omnia Uni, Brașov, 2000, pag. 190

<sup>11</sup> I. Lala-Popa, M.E. Miculeac, Analiză economico-financiară. Elemente teoretice și studii de caz. Ed. Mirton, Timișoara, 2009, pag. 120 (citându-l pe N. Dobrotă), preluat de la Mirela Ganea, Modelarea performanței economico-financiare a firmei, Ed. Universitaria, Craiova, 2012, pag. 95

afaceri la 1000 lei active circulante; gradul de valorificare a producției fabricate; gradul de valorificare a materiei prime; profitul obținut la 1000 lei active circulante; necesarul relativ de active circulante pentru obținerea a 1000 lei cifră de afaceri.

În ce-a de a doua parte a lucrării am realizat un studiu de caz având ca și referință datele financiare prezentate de firmele din regiunea Rioja – Spania.

În acest studiu de caz am urmărit o analiză a corelațiilor existente între indicatorii de gestiune și cei ai rentabilității, plecând apoi, în funcție de nivelul de corelație spre modelarea economico-matematică a acesteia.

În urma anizei a rezultat o corelație puternică între indicatorii analizați, obținând astfel cu ajutorul SPSS și platforma de cercetare SABI patru modele de regresie liniară simplă și multiplă.